

Aan Provinciale Staten

Onderwerp:

Uitvoeringsprogramma 2.0 Samenwerking op Energie-Infrastructuur (2026-2028)

Geachte Statenleden,

Met deze brief informeren wij u over de vaststelling van het van het uitvoeringsprogramma 2.0 'Samenwerking op energie-infrastructuur Zuid-Holland' (2026 – 2028). Dit uitvoeringsprogramma geeft invulling aan de wijze waarop provincie, netbeheerders, gemeenten en andere betrokken partijen samenwerken aan de ontwikkeling van de energie-infrastructuur in Zuid-Holland en aan de uitvoering van het provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur, Energie en Klimaat (pMIEK).

Context en aanleiding

Het energiesysteem verandert snel, ook in Zuid-Holland. Er zijn veel grote opgaven tegelijk, zoals woningbouw, de energietransitie, stikstof, natuur en mobiliteit. Ook hebben we te maken met geopolitieke ontwikkelingen. Dit alles leidt tot veel en relatief snelle veranderingen voor het energiesysteem. De huidige energie-infrastructuur en de manier waarop we het netwerk uitbreiden, passen niet meer bij het energiesysteem van de toekomst. Er is meer energie-infrastructuur nodig dan we kunnen bouwen. Dat komt door een tekort aan tijd, ruimte, geld, en menskracht.

Daarom is het pMIEK ingericht. Dit programma richt zich op de ontwikkeling van energie-infrastructuur op basis van vraag en aanbod van energie voor alle sectoren, nu en in de toekomst. In maart 2025 is pMIEK 2.0 (PZH-2023-835111018) vastgesteld. U bent daar eerder over geïnformeerd. In het pMIEK zijn de projecten benoemd die het meest cruciaal zijn voor de energie-infrastructuuropgave in Zuid-Holland.

Sinds de vaststelling van het eerdere uitvoeringsprogramma – Inrichting van de uitvoering van het pMIEK, 12 december 2023 (PZH-2023-844944756) naar aanleiding van het pMIEK 1.0 (PZH-2023-835111018) in december 2023 is de opgave urgenter en groter geworden. In een groot deel van Zuid-Holland is netcongestie afgekondigd waardoor partijen op de wachtlijst komen voor een elektriciteitsaansluiting. De samenwerking met de netbeheerders en gemeenten is inhoudelijk en organisatorisch doorontwikkeld. In 2025 is pMIEK 2.0 vastgesteld. Daarnaast heeft de Randstedelijke Rekenkamer in juli 2025 het rapport 'Een vol stroomnet' gepubliceerd. Daarin staan aanbevelingen om de regie, samenwerking en organisatie bij de aanpak van netcongestie te verbeteren.

Opvolging aanbevelingen Randstedelijke Rekenkamer

Op de aanbevelingen van de Randstedelijke Rekenkamer heeft Gedeputeerde Staten bij het opleveren van het rapport inhoudelijk gereageerd en deze vervolgens omarmd. Inmiddels wordt aan

alle aanbevelingen opvolging gegeven; grotendeels zijn deze ook al geïmplementeerd in de provinciale werkwijze en samenwerking met onze partners om netcongestie tegen te gaan en in de toekomst te voorkomen. In het uitvoeringsprogramma 2.0 wordt per aanbevelingen een uitgebreide toelichting gegeven over hoe de aanbevelingen zijn opgevolgd. Hiermee wordt invulling gegeven aan de toezegging – code EE/T.2026.003 - van gedeputeerde Bonte aan de Staten uit de Statencommissie Economie en Ruimte (21-01-2026).

Inhoud van het uitvoeringsprogramma 2.0

Het uitvoeringsprogramma beschrijft de gezamenlijke werkwijze aan de energie-infrastructuur langs drie samenhangende sporen:

- **Sneller bouwen:** gericht op het organiseren, volgen en waar mogelijk versnellen van essentiële energie-infrastructuurprojecten;
- **Beter benutten en slimmer maken:** gericht op het beter benutten van bestaande netten en het toepassen van flexibiliteit en andere netbewuste oplossingen;
- **Integraal programmeren:** gericht op het afstemmen van energie-infrastructuur op ruimtelijke en economische ontwikkelingen en het maken van samenhangende keuzes voor de ontwikkeling van het energiesysteem van de toekomst.

Op die manier kan het energiesysteem zo goed als mogelijk voorzien in de toekomstige behoeften binnen Zuid-Holland. Dit kan alleen succesvol invulling krijgen in daadkrachtige samenwerking tussen alle betrokkenen. Provincie Zuid-Holland heeft met de netbeheerders TenneT, Liander, Stedin, en Westland Infra, met betrokkenheid van gemeenten en Gasunie, gezamenlijk deze werkwijze opgesteld. Hierbij neemt eenieder deel vanuit eigen rol, mandaat en bevoegdheden.

Voor bestuurlijke afstemming over het pMIEK is de Energieraad Zuid-Holland ingericht. In de Energieraad zitten naast bestuurlijke vertegenwoordiging van provincie en netbeheerders een aantal vertegenwoordigende wethouders. Ook het ministerie van Klimaat en Groene Groei, Gasunie, Warmtelinq en PROMO (Industriecluster Rotterdam-Moerdijk) zijn lid van de Energieraad. In lijn met het advies van het Landelijk Actieprogramma Netcongestie (LAN) vormt de Energieraad het provinciale afstemmingsoverleg voor het onderwerp netcongestie.

Vervolg

Het uitvoeringsprogramma is de basis voor de gezamenlijke werkwijze. Elke partij heeft daarin een rol. Die rol richt zich zowel op het voorkomen en oplossen van netcongestie op korte termijn, als op het vormgeven van het toekomstige duurzame en betrouwbare energiesysteem van Zuid-Holland. De verdeling van de inzet en inspanning over de betrokken partijen is maatwerk per project of initiatief. De provincie monitort de voortgang van de projecten en initiatieven in het uitvoeringsprogramma. Tevens werkt de provincie samen met haar partners inmiddels ook aan de derde ronde van het integraal programmeer proces van het Energiesysteem Zuid-Holland (met als eindproduct pMIEK 3.0), in het kader van spoor 3 van de Samenwerking op Energie-Infrastructuur. Hiervoor is op 27-01-2026 de startnotitie voor het opstellen van het provinciale Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat 3.0 (pMIEK 3.0) Zuid-Holland door Gedeputeerde Staten vastgesteld. Deze is middels een GS-brief aan u als Staten aangeboden.

Wij houden u op de hoogte van de vorderingen voor de uitvoering. Hiermee stellen we voor om de toezegging EE/T.2026.003 als afgedaan te beschouwen.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris,

voorzitter,

drs. M.J.A. van Bijnen MBA

mr. A.W. Kolff

Bijlagen

- Uitvoeringsprogramma 2.0 'Samenwerking op Energie-Infrastructuur' (2026 – 2028)